

2011-12-29

Sträng vinter i början av året och kärnkraft med fortsatt låg drifttillgänglighet skapade under våren ett underskott på el som kunde fått så allvarliga konsekvenser som elbrist. Nu räddades situationen av att vårfloden kom tre veckor tidigare än normalt. Under resten av året vände kraftbalansen totalt och vattenmagasinen kunde fyllas på.

2011 – ett synnerligen dramatiskt elår "Tidig vårflod räddade svår situation!"

Även priserna på el svängde under året. Det genomsnittliga systempriset på Nord Pool Spot blev preliminärt knappt 43 öre/kWh jämfört med de dryga 50 öre/kWh som gällde för år 2010 – en minskning med 15 procent.

Kjell Jansson, Svensk Energis vd, kommenterar:

– Vi hade en allvarlig situation som räddades av den tidiga vårfloden. Händelserna i år visar att marginalerna är alltför knappa. Vi behöver bygga mer elproduktion, nya elledningar och fler överföringsförbindelser till omvärlden. Energibranschen efterlyser en bred samling kring utvecklingen av vårt klimatvänliga elproduktionssystem. Vi skulle välkomna en bred energipolitisk uppgörelse, så att vi med arbetsro kan ta oss an denna viktiga uppgift.

– Sverige nettoexporterade knappt 7 TWh till grannländerna år 2011. Exporten påverkar de svenska utsläppen av koldioxid marginellt. För våra grannländer innebär det däremot minskade utsläpp med 3,5–5,5 miljoner ton.

Det behövs, enligt Kjell Jansson, långsiktiga spelregler för att ge investerarna trygghet och visshet om vad som gäller. Regeringen behöver också bidra till att snabba på den tidsödande tillståndsprocessen som idag hämmar utbyggnaden.

Kärnkraften nådde strax över 58 TWh i årsproduktion, jämfört med 75 TWh rekordåret 2004. Efterdyningar av tidigare års omfattande moderniseringar satte sina spår även under 2011. Vindkraftsproduktionen hamnade över 6 TWh. Övrig värmekraft svarade för drygt 16 TWh. Årets produktion i de svenska vattenkraftverken hamnade på knappa 67 TWh.

Den totala årsproduktionen i Sverige blev därmed 146 TWh. Den totala elanvändningen i landet blev drygt 139,4 TWh (147,4 året före) – en minskning med 5,5 procent. Det beror främst på det mildare vädret under hösten och en viss konjunkturavmattning inom industrin.

Föregående års nettoimport på 2,1 TWh till Sverige vände till export med 6,9 TWh. Norden som helhet nettoimporterade däremot – år 2011 knappt 5 TWh, jämfört med 19 TWh nettoimport år 2010.

Från torrår till våtår

När det gäller vattenkraften hade Norden en mycket tufft period fram till vårfloden i slutet av april då magasinen vände på ett mycket lågt nivå. Norge införde en frivillig elransonering för att hushålla med vattenkraftsproduktionen och undvek därmed en akut bristsituation. Regn under sommaren och framför allt hösten lyckades fylla magasinen till nivåer som översteg det normala. Vid utgången av år 2011 beräknas fyllnadsgraden hamna på 76 procent för Sverige

och Norden totalt. För Sverige är detta cirka 10 procent högre än medelvärdet och 30 procent högre än vid föregående årsskifte.

Preliminär elstatistik för år 2011, jämfört med året före:

Tillförsel	År 2011 (prel)	År 2010	Ändring från 2010
	TWh	TWh	
Vattenkraft	65,8	67,3	-2,2 procent
Vindkraft	6,1	3,5	74,3 procent
Kärnkraft	58,0	55,6	4,3 procent
Övrig värmekraft	16,4	18,9	-13,2 procent
Elproduktion, totalt	146,3	145,3	0,6 procent
Netto Import(+)/export (-)	-6,9	2,1	
Total inhemsk elanvändning	139,4	147,4	-5,5 procent
Temperaturkorrigerad elanvändning	139,9	144,5	-3,3 procent

Låg efterfrågan och gott om vatten sänkte priserna

Prismässigt visade året upp två sidor. Under det första halvåret låg spotpriserna på den nordiska elmarknaden klart över det normala som en följd av två år med mindre nederbörd än normalt. I takt med förbättrad hydrologi, högre temperaturer och ekonomisk osäkerhet som dämpade efterfrågan, pressades spotpriserna nedåt till rekordlåga nivåer under hösten. Trots inledande månadspriser på 62 öre/kWh blev det genomsnittliga systempriset på Nord Pool Spot under året knappt 43 öre/kWh, en minskning med 15 procent från 2010 års dryga 50 öre/kWh.

Den dåliga hydrologiska situationen under år 2010 medförde att det genomsnittliga priset i Norden blev högre än i Tyskland år 2010. Under detta år, och särskilt under andra halvåret, återställdes dock den hydrologiska balansen. Det genomsnittliga priset i Tyskland var därmed knappt 10 procent högre än i Norden.

Den 1 november delades Sverige in i fyra elområden. Bristande överföringskapacitet gav i början stora prisskillnader mellan elområdena. I takt med återstarten av kärnkraftsreaktorerna i Ringhals och drifttagningen av Fenno-Skan 2 har skillnaderna reducerats väsentligt. I genomsnitt har avvikelsen mellan elområde Malmö och Stockholm uppgått till 4 öre/kWh medan avvikelsen mellan Malmö och Luleå/Sundsvall uppgått till drygt 5 öre/kWh under de två månader som elområdena funnits. Utvecklingen under året har tydligt visat på hur elpriset påverkas av tillgång och efterfrågan, men även betydelsen av överföringskapacitet för att reducera prisskillnaderna mellan olika delar av landet.

Vill du veta mer?

Kontaktperson: Kjell Jansson, Svensk Energis VD, mobil 070-584 84 81
kjell.jansson@svenskenergi.se

Magnus Thorstensson, Svensk Energis marknadsanalytiker, mobil 073-392 57 61
magnus.thorstensson@svenskenergi.se

Folke Sjöbohm, Svensk Energis produktionsanalys och statistik, mobil 070-419 26 97
folke.sjobohm@svenskenergi.se

Kalle Karlsson, Svensk Energis informationschef, mobil 073-301 73 68
kalle.karlsson@svenskenergi.se